

אוספי טבע לאומיים באוניברסיטת תל-אביב. הצעתה של פרופ. תמר דיין והחלטת ות"ם מיום 26.11.09

הקדמה:

מוזיאונים לטבע הם תשתית חיונית למחקר המגוון הביולוגי. בישראל יש שני אוספים גדולים באוניברסיטה העברית (אוסף חי וצומח עם התמחות מיוחדת בפלורה ובמאובנים) ובאוניברסיטת תל אביב (אוסף חי וצומח עם התמחות מיוחדת בפאונה ובאנתרופולוגיה פיזית), ואוסף בוטני קטן יותר באוניברסיטת בר-אילן. האוספים הוכרו כמפעל לאומי ע"י האקדמיה ואוספי אוניברסיטת ת"א הוכרו כמרכז ידע תשתיתי. בקרוב יקום באוניברסיטת תל-אביב בניין שיהווה משכן הולם לאוספים שברשותה. מוזיאון חדש זה יהיה פתוח לכ-200 מדענים מחוץ לאוניברסיטת ת"א אשר עושים שימוש באוספים, ויעמוד לרשות כל הקהילייה המדעית ומשרדי הממשלה. ות"ם פנתה לוועדה הלאומית לאוספי טבע, בראשות פרופ. יהודית בירק, בבקשה לקבל המלצתה המקצועית בנושא אישור מעמד של תשתית מחקר לאומית לאוספים בתל-אביב בהתחשב בעובדה שבקשה דומה לא הוגשה ע"י האוניברסיטה העברית. תשובתה של וועדה זו היא המלצה חד משמעית להכרה. **ציטוט:** "אוספים אלו מהווים תשתית מדעית פעילה למחקר והוראה של מדענים רבים מחוץ לאוניברסיטת תל אביב (ובמקרים רבים מחו"ל) והם מעניקים שירות חיוני בזיהוי וידע ביולוגי לחקלאות, להגנת הסביבה, לשמירת הטבע וכן למערכת הבריאות ולתעשייה הפרמצויטית. הטיפול והשימור של אוספים אלו כתשתית לאומית הוא אפוא אינטרס אמיתי... האוספים באוניברסיטת תל-אביב בשלים להכרה כתשתית מחקר לאומית, ועל כן בקשה זו מן הראוי שתידון בעת זו, אך יחד עם זאת אל לה לחסום את הדרך בפני האוניברסיטה העברית, או בפני כל גוף אחר, להגיש בקשה עבור הכרה באוספי הטבע שלהם כתשתית מחקר לאומית; כאשר בקשתם לכשתוגש תידון לגופה ובראייה לאומית כוללת."

החלטה:

- הוות"ם החליטה להכיר באוספי הטבע באוניברסיטת תל-אביב כתשתית מחקר לאומית.
- הכרה זו ניתנת לתקופה של שלוש שנים, בתקווה שבתום תקופה זו ניתן יהיה להרחיב מסגרת זו כך שתקיף את כל אוספי הטבע בישראל.
- הוות"ם מכירה בחשיבות המשך פעילות הוועדה הלאומית לאוספי טבע באקדמיה הלאומית למדעים כוועדה המקצועית העליונה לנושא זה, וכן בהמשך התמיכה באוספי הטבע בהתאם למדיניות הנקוטה בידי וות"ת והאקדמיה משנת 2004.
- הוות"ם מבקשת שתוקם הנהלה מדעית לאוספי הטבע באת"א, ושהנהלה זו תדווח לוות"ם מידי שנה (דו"ח קצר עד 3 עמ') על מצב האוספים, מידת שימורם והתפתחותם, ומידת השימוש שנעשה בהם בידי חוקרים מדעיים וגופים מקצועיים בממשל ובתעשייה.
- לדעת הוות"ם יש למנוע כפילויות בין האתרים השונים לקראת גיבוש עתידי של כלל אוספי הטבע בישראל.